

Извештај о ревизији правилности пословања Центра за социјални рад Смедерево, Смедерево у делу који се односи на једнократну новчану помоћ која се финансира из средстава јединица локалне самоуправе у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године и јавне набавке у периоду од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2019. године

Број: 400-1037/2020-05/11
Београд, 16. новембар 2020. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Извор насловне слике: Државна ревизорска институција.

Зашто смо спровели ову ревизију?

Теме за ревизију правилности пословања у установама социјалне заштите одређене су на основу процене ризика за област Социјалне заштите, као и резултата до сада спроведених ревизија.

У спроведеним ревизијама у установама социјалне заштите – центрима за социјални рад утврђене су неправилности у вези са планирањем и спровођењем јавних набавки и односе се на:

- 1) набавке без спроведеног поступка јавне набавке,
- 2) набавке предметних добара након истека уговора или преко уговорене вредности,
- 3) непостојање контроле извршења уговора о јавним набавкама,
- 4) непостојање евиденције о извршеним набавкама и плаћањима, што указује на слабости и одсуство интерних контрола у скоро свим фазама уговарања и праћења извршења закључених уговора о набавци.

Код расхода по основу права на исплату једнократне новчане помоћи која се финансира из средстава јединица локалне самоуправе утврђене су неправилности које се односе на:

- 1) неправилан обрачун висине права,
- 2) исплате без утврђених критеријумима који одређују одређену висину помоћи,
- 3) исплате без провере испуњености услова за остваривање права,
- 4) исплате без валидне рачуноводствене документације,
- 5) исплате у дуплим износима.

Ревизија ће обезбедити довољно валидних података за оцену примене прописа из области социјалне заштите и јавних набавки и давање препорука за унапређење пословања установа социјалне заштите како би се обезбедило наменско трошење средстава и извршавање расхода у складу са прописима.

Шта смо препоручили?

За уређење области које су биле предмет ревизије дато је шест препорука које су усмерене на:

- покретање иницијативе ради усаглашавања Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедерево са одредбама Закона о социјалној заштити у делу доношења посебног општег акта и ближег уређивања услова за остваривање права на једнократну новчану помоћ;
- увођење контролних поступака којима ће се обезбедити да се набавке добара, услуга и радова планирају и спроводе у складу са прописима којима се уређују јавне набавке.

Резиме

Центар за социјални рад Смедерево, Смедерево (у даљем тексту: Центар):

Није имао ближе прописане услове за остваривање права на једнократну новчану помоћ

Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедерево, нити другим општим актом, нису ближе прописани услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

Приликом одлучивања о праву на једнократну новчану помоћ извршио је расходе који нису у складу са Законом о социјалној заштити

Центар је у 2019. години на основу решења о признавању права на једнократну новчану помоћ извршио расходе у износу од 1,51 милиона динара, који нису у складу са чланом 110 Закона о социјалној заштити.

Вршио је набавке које нису у складу са Законом о јавним набавкама

Извршио је набавку добара и радова у износу од 1,22 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама;

Није документовао да је процењену вредност јавних набавки одредио на основу истраживања тржишта предмета набавки;

Није обезбедио да модели уговора, као обавезни елемент конкурсне документације и закључени уговори о набавци електричне енергије садрже одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години.

САДРЖАЈ:

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ	5
1. ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ КОЈА СЕ ФИНАНСИРА ИЗ СРЕДСТАВА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	5
1.1. Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву, као ни посебним општим актом нису ближе прописани услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.	5
1.2. Центар је на основу решења о признавању права на једнократну новчану помоћ у 2019. години извршио расходе у износу од 1,51 милиона динара, који нису у складу са Законом о социјалној заштити.	5
2. ЈАВНЕ НАБАВКЕ	7
2.1. Центар је јавне набавке планирао у складу са Законом о јавним набавкама.....	7
2.2. Центар није документовао да је процењену вредност јавних набавки одредио на основу истраживања тржишта и није обезбедио да закључени уговори имају све прописане елементе.	8
2.3. Центар је извршио набавку добара и радова, најмање у износу од 1,22 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке	10
Скретање пажње.....	12
II ПРЕПОРУКЕ	14
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА.....	15
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	17
1. Предмет ревизије	17
2. Ревидирани период пословања	17
3. Информације о субјекту ревизије.....	17
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима	19
5. Критеријуми	19
6. Методологија рада	19
7. Стандарди ревизије примењени у ревизији	20
V ПРИЛОГ 1 – ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ КОЈА СЕ ФИНАНСИРА ИЗ СРЕДСТАВА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	21
VI ПРИЛОГ 2 – ЈАВНЕ НАБАВКЕ	27

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ КОЈА СЕ ФИНАНСИРА ИЗ СРЕДСТАВА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1.1. Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву, као ни посебним општим актом нису ближе прописани услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

1.1.1. Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву, као ни посебним општим актом, нису ближе прописани услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

Одредбом члана 110 став 5 Закона о социјалној заштити² прописано је да ближе услове и начин остваривања и висину једнократне помоћи прописује јединица локалне самоуправе.

У поступку ревизије утврђено је да је Центар у 2019. години, приликом решавања о праву на једнократну новчану помоћ у првом степену, примењивао Одлуку о правима социјалне заштите у граду Смедереву³ (у даљем тексту: Одлука).

Одредбом члана 3 Одлуке, утврђени су индикатори на основу којих се процењује стање социјалне угрожености лица у циљу признавања права на једнократну помоћ, док су одредбом члана 8 Одлуке утврђене намене за које се може одобрити једнократна новчана помоћ. Одредбом члана 13 наведене одлуке прописана је могућност исплате једнократне новчане помоћи више пута у току године уз услов да укупан износ не прелази законом прописан максимум. Међутим, самом Одлуком или посебним општим актом нису ближе прописани услови под којим се остварује право на једнократну новчану помоћ, није прописана висина средстава која ће бити исплаћена лицу код појединачних исплата током године, као ни основна документација неопходна за одлучивање о остваривању права за сваку од намена једнократне новчане помоћи, која је доказно средство о испуњености услова, што није у складу са одредбом члана 110 став 5 Закона о социјалној заштити.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 1).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 1 – Једнократна новчана помоћ која се финансира из средстава јединице локалне самоуправе.

1.2. Центар је на основу решења о признавању права на једнократну новчану помоћ у 2019. години извршио расходе у износу од 1,51 милиона динара, који нису у складу са Законом о социјалној заштити.

1.2.1. Центар је у 2019. години, на основу решења о признавању права на једнократну новчану помоћ извршио расходе у износу од 1,51 милиона динара, плаћањем осигуравајућем друштву, трошкове осигурања имовине корисника новчане социјалне помоћи, а у циљу бољег квалитета живота корисника новчане социјалне помоћи.

Одредбама члана 110 став 1 Закона о социјалној заштити и члана 7 став 1 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву прописано је да се једнократна помоћ обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја. Одредбом члана 8 наведене Одлуке

² „Службени гласник РС”, број 24/11.

³ „Службени лист града Смедерева”, бр. 2/19 – пречишћен текст и 4/19.

утврђене су намене за које се једнократна новчана помоћ може одобрити из средстава града Смедерева.

Центар је у 2019. години донео решења о признавању права на једнократну новчану помоћ и осигуравајућем друштву извршио уплату за трошкове осигурања имовине корисника новчане социјалне помоћи од пожара, поплава и др.

Центар је у 2019. години, на основу решења о признавању права на једнократну новчану помоћ извршио расходе у износу од 1,51 милиона динара, плаћањем осигуравајућем друштву, трошкове осигурања имовине корисника новчане социјалне помоћи, а у циљу бољег квалитета живота корисника новчане социјалне помоћи, што није у складу са одредбама чл. 7 и 8 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедеревоу и члана 110 став 1 Закона о социјалној заштити.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 2).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 1 – Једнократна новчана помоћ која се финансира из средстава јединице локалне самоуправе.

2. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

2.1. Центар је јавне набавке планирао у складу са Законом о јавним набавкама

2.1.1. Управни одбор Центра је усвојио Правилник о набавкама Центра којим је ближе уредио поступак јавних набавки у Центру.

Законом о јавним набавкама⁴ прописано је да је наручилац дужан да донесе акт којим ће ближе уредити поступак јавне набавке, а нарочито начин планирања набавки (критеријуме, правила и начин одређивања предмета јавне набавке и процењене вредности, начин испитивања и истраживања тржишта), одговорност за планирање, циљеве поступка јавне набавке, начин извршавања обавеза из поступка, начин обезбеђивања конкуренције, спровођење и контролу јавних набавки, као и начин праћења извршења уговора о јавној набавци (члан 22).

Управни одбор Центра је усвојио Правилник о набавкама⁵ Центра којим је ближе уредио поступак јавних набавки у Центру у складу са одредбама члана 22 Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

2.1.2. План јавних набавки за 2018. годину и План јавних набавки за 2019. годину, као и измене и допуне наведених планова садрже прописане елементе и објављени су на Порталу јавних набавки.

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да донесе годишњи план јавних набавки који треба да садржи следеће податке: редни број јавне набавке, предмет јавне набавке, процењену вредност јавне набавке, врсту поступка јавне набавке, оквирни датум покретања поступка, оквирни датум закључења уговора, оквирни рок трајања уговора, као и да план јавних набавки, измене и допуне плана објављује на Порталу јавних набавки у року од десет дана од дана доношења (члан 51).

План јавних набавки за 2018. годину⁶ и План јавних набавки за 2019. годину⁷, као и измене и допуне наведених планова садрже прописане елементе и објављени су на Порталу јавних набавки у складу са одредбама члана 51 Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

⁴ „Службени гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15.

⁵ Број: 11000-12608/2015 од 9. октобра 2015. године.

⁶ Број: 04-11000-950/2018 од 19. јануара 2018. године, измене и допуне: број: 04-11000-950-1/2018 од 13. фебруара 2018. године, број: 04-11000-950-2/2018 од 17. априла 2018. године, број: 04-11000-950-3/2018 од 9. јула 2018. године, број: 04-11000-950-4/2018 од 13. августа 2018. године.

⁷ Број: 04-11000-1294/2019 од 18. јануара 2019. године и измена и допуна број: 04-11000-1294-1/2019 од 9. октобра 2019. године.

2.2. Центар није документовао да је процењену вредност јавних набавки одредио на основу истраживања тржишта и није обезбедио да закључени уговори имају све прописане елементе.

2.2.1. Центар није обезбедио писани траг да је процењену вредност јавних набавки одредио на основу истраживања тржишта, односно да је процењена вредност валидна у време покретања поступака јавних набавки у 2018. и 2019. години.

Законом о јавним набавкама прописано је да процењена вредност јавне набавке мора бити заснована на спроведеном испитивању, истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и мора бити валидна у време покретања поступка (члан 64). Истим законом је уређено и да је наручилац дужан да евидентира све радње и акте током планирања, спровођења поступка и извршења јавне набавке (члан 16).

Центар је процењену вредност јавних набавки из Плана јавних набавки за 2018. и 2019. годину утврђивао на основу потреба Центра, цена из закључених уговора из претходне године, као и на основу информација о ценама добара и услуга на интернету. О спроведеном истраживању тржишта нема сачињене евиденције, односно записнике, како је то прописано одредбама члана 19 Правилника о набавкама Центра.

Центар није обезбедио писани траг да је процењену вредност јавних набавки одредио на основу истраживања тржишта, односно да је процењена вредност валидна у време покретања поступака јавних набавки у 2018. и 2019. години, што није у складу са одредбама члана 64 став 3, а у вези са одредбама члана 16 став 1 тачке 1) и 2) Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

2.2.2. Центар је закључио уговоре о набавци електричне енергије у трајању до 12 месеци, који се извршавају у две буџетске године, с тим да модели уговора као обавезни елемент конкурсне документације и уговори нису садржали одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години.

Уредба о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година⁸ прописује да модели уговора као обавезни елемент конкурсне документације која се припрема у поступку јавне набавке и уговори који се закључују на 12 месеци и краће, а чије се плаћање реализује у две буџетске године, морају садржати одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години (члан 7).

⁸ „Службени гласник РС”, бр. 21/14 и 18/19.

Центар је током 2018. и 2019. године спровео поступке јавних набавки електричне енергије и закључио уговоре чије је плаћање реализовано у две буџетске године.

Центар је закључио уговоре о набавци електричне енергије у трајању до 12 месеци, који се извршавају у две буџетске године, с тим да модели уговора као обавезни елемент конкурсне документације и уговори нису садржали одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години, што није у складу са одредбом члана 7 став 2 Уредбе о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 4).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

2.3. Центар је извршио набавку добара и радова, најмање у износу од 1,22 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке

2.3.1. Центар је повећао обим набавке бензина за 5% вредности првобитно закљученог уговора у 2018. години, донео одлуку о измени уговора и објавио је на Порталу јавних набавки, али није доставио извештај Државној ревизорској институцији.

Одредбама члана 115 Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац може након закључења уговора о јавној набавци, без спровођења поступка јавне набавке, повећати обим предмета набавке до 5% од укупне вредности првобитно закљученог уговора, под условом да је та могућност јасно и прецизно наведена у конкурсној документацији и уговору о јавној набавци.

У овом случају наручилац је дужан да донесе одлуку о измени уговора и да у року од три дана од дана доношења исту објави на Порталу јавних набавки и извештај достави Управи за јавне набавке и Државној ревизорској институцији.

Центар је повећао обим набавке бензина за 5% вредности првобитно закљученог уговора у 2018. години, донео одлуку о измени уговора и објавио је на Порталу јавних набавки.

Центар није, Државној ревизорској институцији, доставио извештај о повећању обима набавке бензина за 5% првобитне вредности уговора о набавци горива за потребе службених возила, који је закључен по спроведеној јавној набавци мале вредности број 01/2018, што није у складу са одредбом члана 115 став 5 Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

2.3.2. Центар је, по закљученом уговору за набавку бензина из 2019. године, повећао обим набавке најмање у износу од 281 хиљаде динара, преко 5% вредности првобитно закљученог уговора и на тај начин извршио расходе за набавку добара без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона.

Одредбама члана 31 Закона о јавним набавкама уређени су поступци јавних набавки, као и начин доделе уговора. Одредбама чл. 7 и 7а Закона о јавним набавкама прописане су набавке на које се закон не примењује.

Центар је, у 2019. години, приликом реализације уговора за набавку бензина извршио набавке у износу већем за 281 хиљаду динара од уговорене вредности, без спровођења поступка јавне набавке. Повећање обима набавке по овом уговору прелази 5% вредности првобитно закљученог уговора.

Центар је, по закљученом уговору за набавку бензина из 2019. године, повећао обим набавке најмање у износу од 281 хиљаде динара, преко 5% вредности првобитно закључених уговора, што није у складу са одредбом члана 115 став 1 Закона о јавним набавкама и на тај начин извршио расходе за набавку добара без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, што није у складу са одредбама чл. 7, 7а и 31 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 5).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

2.3.3. Центар је, у 2019. години, преузео обавезе за набавку, израду и уградњу прозора, у износу од 901 хиљаде динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене прописа који уређују јавне набавке.

Одредбама члана 64 Закона о јавним набавкама је уређено да наручилац не може одређивати процењену вредност јавне набавке, нити може делити истоврсну јавну набавку на више набавки с намером избегавања примене овог закона или правила одређивања врсте поступка у односу на процењену вредност јавне набавке. Истоврсна јавна набавка је набавка која има исту или сличну намену, при чему исти понуђачи у односу на природу делатности коју обављају могу да је испуне.

Центар је за набавку и уградњу ПВЦ прозора на згради Центра за социјални рад Смедерево закључио један Уговор о набавци добара и извођењу радова у износу од 901 хиљаде динара. По наведеном уговору испостављена су три рачуна и извршени расходи и издаци у укупном износу од 901 хиљаде динара. На овај начин, Центар је истоврсну јавну набавку укупне процењене вредности 1,01 милиона динара поделио на три набавке, чија појединачна процењена вредност није већа од 500 хиљада динара, односно на три набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује.

Центар је, у 2019. години, преузео обавезе за набавку, израду и уградњу прозора, у износу од 901 хиљаде динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене прописа који уређују јавне набавке, што није у складу са одредбама чл. 31 и 64 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 6)

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Јавне набавке.

Скретање пажње

- 1) Скрећемо пажњу на закључак број 1.1.1. у коме се наводи да Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву, као ни посебним општим актом нису ближе прописани услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву је уређено да ће Градско веће града Смедерева, на предлог Одељења за јавне службе Градске управе града Смедерева и Центра у року од 60 дана од дана ступања на снагу Одлуке донети правилнике о остваривању права и пружања услуга у области социјалне заштите из надлежности града Смедерева⁹. Ова одредба одлуке није у складу са чланом 32 став 1 тачка б) Закона о локалној самоуправи¹⁰ којим је прописано да скупштина општине, у складу са законом доноси прописе и друге опште акте.

До момента израде ревизорског извештаја, у граду Смедереву, није донет посебан општи акт којим би се ближе уредили услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

Остала питања

- 2) Скрећемо пажњу да одредбама Статута Центра за социјални рад Смедерево¹¹ (чл. 23 и 28) којима је уређена надлежност директора и управног одбора за доношење општих аката није прецизно прописано која општа правна акта доноси који орган, што може имати за последицу сукоб надлежности између ових органа. Законом о социјалној заштити и другим законима нису ближе уређене надлежности органа центара за социјални рад.

Органи центра за социјални рад су директор, управни одбор и надзорни одбор у складу са одредбом члана 123 став 1 Закона о социјалној заштити.

Одредбама члана 114 наведеног закона прописано је да установа социјалне заштите има статут, којим се ближе уређује делатност, управљање, пословање, услови за именовање и разрешење директора, као и друга питања од значаја за рад установе, као и да Статут доноси управни одбор.

Одредбом члана 123 став 6 и члана 124 став 9 овог закона прописано је да се делокруг управног и надзорног одбора центра за социјални рад и послови директора центра за социјални рад уређују оснивачким актом и статутом центра за социјални рад, у складу са законом.

Одредбама члана 23 Статута Центра за социјални рад Смедерево уређено је да директор Центра организује и руководи процесом рада и пословања, заступа и представља Центар према трећим лицима и одговоран је за законитост рада Центра. Такође, је наведено које послове обавља директор, а између осталог и да доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији послова Центра, као и друга општа акта која не доноси Управни одбор.

Одредбама члана 28 Статута уређено је да Управни одбор доноси Статут и друга општа акта Центра.

⁹ Члан 71 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву.

¹⁰ „Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18.

¹¹ Број: 11000-7777/2014 од 29. јула 2014. године.

Скупштина града Смедерева је Решењем о давању сагласности на Статут Центра за социјални рад Смедерево¹² дала сагласност на Статут Центра.

Ова питања нису утицала на наше закључке о правилности пословања у делу који се односи на једнократну новчану помоћ која се финансира из средстава јединица локалне самоуправе и јавне набавке.

¹² Број: 110-17/2014-07 од 14. новембра 2014. године – објављено у „Службеном листу града Смедерева”, број 6 од 14. новембра 2014. године.

II ПРЕПОРУКЕ

ПРИОРИТЕТ 1¹³ (висок)

Препорука број 1: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да према надлежним органима града Смедерева покрену иницијативу у циљу усаглашавања Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву са одредбама Закона о социјалној заштити у делу доношења посебног општег акта и ближег уређивања услова за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

Препорука број 2: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да у поступку решавања о праву на једнократну новчану помоћ доносе решења у складу са Законом о социјалној заштити и Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву.

Препорука број 3: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да предузму мере за евидентирање свих радњи и аката током планирања поступака јавних набавки.

Препорука број 4: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да успоставе контролне механизме како би омогућили да модели уговора као обавезни део конкурсне документације, као и уговори који се закључују на 12 месеци и краће и чије се плаћање реализује у две буџетске године, садрже одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години.

Препорука број 5: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да обезбеде примену одредби интерног акта у делу праћења извршења уговора о јавним набавкама, како би се набавка добара, услуга или радова вршила до вредности закљученог уговора, односно измене уговора о јавним набавкама и повећање обима предмета јавне набавке вршило сагласно одредбама чл. 156 и 160 Закона о јавним набавкама, који је у примени од 1 јула 2020. године.

Препорука број 6: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да успоставе контролне механизме како би се набавке истоврсних добара, услуга и радова спроводиле у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и усвојеним планом јавних набавки.

¹³ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Центар за социјални рад Смедерево је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији¹⁴, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Центар за социјални рад Смедерево је обавезан да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама.

За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе за налазе, односно неправилности за које су дате препоруке првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана. Центар за социјални рад Смедерево је обавезан да достави доказе о отклањању неправилности, односно предузимању мера исправљања.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић

**Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија**

16. новембар 2020. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу одредби Закона о Државној ревизорској институцији, Програма ревизије за 2020. годину и Закључка о спровођењу ревизије број 400-1037/2020-05/1 од 2. јула 2020. године.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Центра за социјални рад Смедерево, Смедерево, улица Кнез Михајлова број 29, која се односи на: 1) једнократну новчану помоћ која се финансира из средстава јединица локалне самоуправе и 2) јавне набавке.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године за предмет ревизије који се односи на једнократну новчану помоћ која се финансира из средстава јединица локалне самоуправе и пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2019. године за предмет ревизије који се односи на јавне набавке.

3. Информације о субјекту ревизије

Назив: Центар за социјални рад Смедерево, Смедерево
Седиште и адреса: 11300 Смедерево, улица Кнез Михајлова број 29
Матични број: 07143303
Порески идентификациони број: 100972468

Центар за социјални рад Смедерево је основан Решењем Народног одбора општине Смедерево од 10. јула 1961. године¹⁵. Уписан је у регистар Привредног суда у Пожаревцу под бројем 631/90 од 29. октобра 1990. године.

Делатност Центра

Одредбом члана 119 став 1 Закона о социјалној заштити, прописано је да центар за социјални рад одлучује о остваривању права корисника утврђених тим законом и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и да врши друге послове утврђене законом и прописима донетим на основу закона. У складу са актима јединице локалне самоуправе центар учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

Центар обавља делатност, односно послове којима се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољавање њихових потреба утврђених законом у области социјалне заштите, породично-правне заштите и других делатности у складу са законом.

У обављању своје делатности Центар, у складу са законом¹⁶:

- процењује потребе и снаге корисника и ризике по њега и планира пружање услуга социјалне заштите;
- спроводи поступке и одлучује о правима на материјална давања и о коришћењу услуга социјалне заштите;

¹⁵ Преузето из Статута Центра за социјални рад.

¹⁶ Члан 14 Статута Центра за социјални рад Смедерево.

- предузима прописане мере, покреће и учествује у судским и другим поступцима и
- води прописане евиденције и стара се о чувању документације корисника.

Послови који се односе на права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија обављају се као поверени, а организацију рада, нормативе и стандарде стручног рада у вршењу поверених послова прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Послове који се односе на права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе центар за социјални рад обавља у складу са прописом који доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Унутрашња организација Центра

Организацију Центра чине директор, организационе јединице Центра и стручна и саветодавна тела. Организационе јединице Центра су:

- Служба за правне, кадровске и административне послове,
- Служба за заштиту деце и младих,
- Служба за заштиту одраслих и старих,
- Служба за финансијско – рачуноводствене послове и
- Служба за остваривање права и услуга у заједници из области социјалне заштите у граду Смедереву.

Извори финансирања Центра

За обављање своје делатности, Центар се финансира из:

- 1) буџета Републике Србије,
- 2) буџета града Смедерева и
- 3) других извора у складу са Законом.

Из буџета Републике Србије финансирају се права и услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија, и то: 1) право на новчану социјалну помоћ; 2) право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица; 3) право на посебну новчану накнаду; 4) право на помоћ за оспособљавање за рад; 5) услуге породичног смештаја; 6) услуге саветовања и обуке хранитеља и усвојитеља; 7) услуге домског смештаја; 8) услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом, осим у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека; 9) услуге смештаја за жртве трговине људима; 10) право на једнократну помоћ у случају угрожености већег броја грађана (члан 206 став 1 Закона о социјалној заштити). Осим тога, из буџета Републике Србије финансирају се центри за социјални рад у делу јавних овлашћења (члан 206 став 2 тачка 1) Закона о социјалној заштити).

Из буџета јединице локалне самоуправе (града Смедерева) финансирају се: 1) дневне услуге у заједници; 2) услуге подршке за самосталан живот, осим услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом; 3) услуга становања уз подршку особа са инвалидитетом у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека; 4) саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, осим саветовања и обуке хранитеља и

усвојитеља; 5) остале услуге социјалне заштите у складу са потребама локалне самоуправе; 6) једнократне помоћи и други облици помоћи; 7) програми рада установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе; 8) програми унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе; 9) иновационе услуге (члан 209 Закона о социјалној заштити).

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима, са применљивим критеријумима.

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да бисмо добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са:

- 1) једнократном новчаном помоћи која је финансирана из средстава града Смедерева у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године;
- 2) планирањем, спровођењем и праћењем и извршавањем уговора о јавним набавкама у периоду од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2019. године, извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе.

Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања у делу који се односи на једнократну новчану помоћ која се финансира из средстава јединица локалне самоуправе и јавне набавке.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

Прописи који су у ревизији коришћени као извор критеријума су:

- 1) Закон о буџетском систему¹⁷;
- 2) Закон о социјалној заштити;
- 3) Закон о јавним набавкама;
- 4) Одлука о правима социјалне заштите у граду Смедереву;
- 5) подзаконски прописи који су донети у вези са спровођењем ових закона.

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа и општих аката који уређују остваривање једнократне новчане помоћи која се финансира из средстава Града Смедерева и спровођење јавних набавки;
- анализу интерних аката Центра којим је ближе уређено спровођење јавних набавки;

¹⁷ „Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19.

- испитивање активности, одлука одговорних лица Центра у вези са остваривањем једнократне новчане помоћи као права у области социјалне заштите и спровођењем јавних набавки;
- интервјуисање одговорних особа Центра.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Центра како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора” ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања” и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања”.

V ПРИЛОГ 1 – ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ КОЈА СЕ ФИНАНСИРА ИЗ СРЕДСТАВА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ

Област социјалне заштите уређена је Законом о социјалној заштити и подзаконским актима донетим од стране министарства надлежног за послове социјалне заштите. Право на социјалну заштиту има сваки појединац и породица којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба¹⁸. Права на социјалну заштиту обезбеђују се пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком¹⁹.

Законом о социјалној заштити је прописано да се право на различите врсте материјалне подршке остварује ради обезбеђења егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености корисника²⁰. Материјална подршка се остварује путем: новчане социјалне помоћи, додатка за помоћ и негу другог лица, увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, помоћи за оспособљавање за рад, једнократне новчане помоћи, помоћи у натури и других врста материјалне подршке, у складу са овим законом.

Одредбама чл. 110 став 1 Закона о социјалној заштити прописано је да се једнократна помоћ, као облик материјалне подршке, обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја²¹. О обезбеђивању једнократне помоћи, која може бити у новцу или у натури, стара се јединица локалне самоуправе.

Одредбама члана 110 ст. 5 и 6 истог закона прописано је да ближе услове и начин остваривања и висину једнократне помоћи прописује јединица локалне самоуправе, као и да износ једнократне новчане помоћи не може бити већи од просечне зараде по запосленом у јединици локалне самоуправе у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата.

Центар за социјални рад, као установа социјалне заштите, коју оснива јединица локалне самоуправе, одлучује о остваривању права корисника утврђених Законом о социјалној заштити и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене законом и прописима донетим на основу закона.

Права у области социјалне заштите за чије је обезбеђивање надлежан град Смедерево уређена су Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву.

Материјална подршка из области социјалне заштите коју обезбеђује Град Смедерево је²²:

1. једнократна помоћ,
2. ванредна новчана помоћ,
3. трошкови погребних услуга,

¹⁸ Члан 4 став 1 Закона о социјалној заштити.

¹⁹ Члан 4 ст. 1 и 2 Закона о социјалној заштити.

²⁰ Члан 5 став 2 Закона о социјалној заштити.

²¹ Члан 110 став 1 Закона о социјалној заштити.

²² Члан 6 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву.

4. путни трошкови и исхрана пролазника,
5. трошкови превоза ученика основне и средње школе са сметњама у развоју и инвалидитетом и трошкови превоза за његовог пратиоца,
6. бесплатан оброк („Народна кухиња”),
7. бесплатна ужина у Ђачкој кухињи и
8. поклон пакетићи.

Одредбом члана 3 Одлуке утврђени су индикатори процене на основу којих се процењује стање социјалне угрожености:

- 1) број чланова домаћинства и узраста;
- 2) укупни приходи;
- 3) разлике између прихода домаћинства и прорачунатог минимума социјалне сигурности, од стране Републике Србије;
- 4) покретна и непокретна имовина породице, узимајући у обзир величину животног простора, техничке опремљености, величину имања, поседовање аутомобила и машина за рад;
- 5) број чланова домаћинства на школовању;
- 6) радна способност и здравствено стање чланова породице;
- 7) процена ангажовања чланова породице, за побољшање сопственог стања и
- 8) додатни приходи, по било ком основу (издржавање од сродника, приватни и привремени послови, накнаде за расељена лица и др.).

Одредбом члана 8 исте одлуке утврђене су намене за које се може одобрити једнократна новчана помоћ. Једном лицу се једнократна помоћ може у току године одобрити више пута, али укупан износ не може бити већи од износа просечне нето зараде по запосленом у Граду у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата (члан 13).

Анализом наведених одредби члана 110 Закона о социјалној заштити и Одлуке, утврђено је да Одлуком нису ближе прописани услови под којим се остварује право на једнократну новчану помоћ до одређеног износа, односно начин доношења одлуке о висини средстава која ће бити исплаћена лицу код појединачних исплата током године, као ни основна документација неопходна за одлучивање о остваривању права за сваку од намена једнократне новчане помоћи која је доказно средство о испуњености услова, што није у складу са одредбом члана 110 став 5 Закона о социјалној заштити, којом је прописано да ближе услове и начин остваривања и висину једнократне помоћи прописује јединица локалне самоуправе.

Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву је уређено да ће Градско веће града Смедерева, на предлог Одељења за јавне службе Градске управе града Смедерева и Центра у року од 60 дана од дана ступања на снагу Одлуке донети правилнике о остваривању права и пружања услуга у области социјалне заштите из надлежности града Смедерева²³. Ова одредба одлуке није у складу са чланом 32 став 1 тачка б) Закона о локалној самоуправи којим је прописано да скупштина општине, у складу са законом доноси прописе и друге опште акте.

До момента израде ревизорског извештаја, у граду Смедереву, није донет посебан општи акт којим би се ближе уредили услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

²³ Члан 71 Одлуке о правима социјалне заштите у Граду Смедереву.

Налаз (неправилност) 1: Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву, донетом од стране надлежног органа локалне самоуправе, као ни посебним општим актом, нису ближе прописани услови за остваривање права на једнократну новчану помоћ, што није у складу са чланом 110 став 5 Закона о социјалној заштити, којим је прописано, између осталог, овлашћење и надлежност јединица локалне самоуправе да ближе прописује услове за остваривање права на једнократну помоћ.

Препорука број 1: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да према надлежним органима града Смедерева покрену иницијативу у циљу усаглашавања Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву са одредбама Закона о социјалној заштити у делу доношења посебног општег акта и ближег уређивања услова за остваривање права на једнократну новчану помоћ.

Поступак остваривања права на једнократну помоћ

Одредбом члана 7 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву је уређено да је једнократна помоћ, помоћ која се обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја.

Поступак за остваривање права на једнократну новчану помоћ се покреће на захтев странке, односно његовог законског заступника или стараоца или по службеној дужности Центра.

Једнократна новчана помоћ може се одобрити за:

- социјалну егзистенцију (набавка прехранбених намирница и средстава за хигијену),
- куповину лекова и медицинских помагала за помоћ у лечењу,
- лечење једног или више чланова породице (болест, тешка инвалидност, трудноћа и слично),
- опрему за рођење детета,
- куповину уџбеника и школског прибора,
- набавку огрева (угаљ, дрва) ако се појединац, односно породица греје на чврсто гориво,
- накнаду трошкова за прибављање лекарских уверења и лекарских налаза у циљу остваривања права из области социјалне заштите и приликом запошљавања,
- накнаду трошкова за прибављање неопходне личне документације,
- накнаду путних трошкова до здравствене установе ван територије Града,
- накнаду трошкова за прекид нежељене трудноће из социјалних индикација,
- накнаду трошкова одеће, обуће и трошкова превоза неопходних за реализацију смештаја за лице које се упућује на домски смештај или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди исте,
- накнаду станарине и
- у другим изузетно тешким ситуацијама у којима се нађе појединац или породица, при чему Центар у Решењу прецизно наводи намену једнократне новчане помоћи, ако она није обухваћена у претходним алинејама (члан 8 Одлуке).

Центар нема процедуру за спровођење поступка ради остваривања права на једнократну новчану помоћ у писаној форми. На основу описа поступка за утврђивање права на једнократну новчану помоћ који су дала одговорна лица субјекта ревизије утврђен је поступак који се примењује у пракси. Поступак обухвата следеће:

- потенцијални корисник једнократне новчане помоћи обавља разговор са стручним радником након којег подноси захтев;
- захтеви се евидентирају у писарници – по броју и датуму пријема;
- у ситуацијама када је подносилац захтева већ у систему социјалне заштите у Центру постоји раније формиран досије корисника и таквим корисницима се не тражи додатна документација ни додатна образложења за подношење захтева. У ситуацијама када потенцијални корисник није у систему социјалне заштите може да се тражи додатна документација (лекарски налази, уверења и сл.), а што зависи од процене стручног радника;
- након обраде захтева од стране стручног радника сачињава се налаз и мишљење о признавању права;
- налаз се прослеђује правној служби која доноси решење о утврђивању права на једнократну новчану помоћ које се даље прослеђује служби рачуноводства на плаћање.

Након признавања права на једнократну помоћ и доношења решења Центар врши исплату једнократне новчане помоћи.

Увидом у узорковану документацију, о спроведеним поступцима за признавање права и исплату по донетим решењима, утврђено је да сваки досије садржи захтев за признавање права на једнократну новчану помоћ, налаз и мишљење стручног радника по захтеву за једнократну новчану помоћ и решење којим се признаје право на једнократну новчану помоћ чија је форма једнообразна. Када је у питању документација која је приложена уз захтев и на основу које се процењује социјално стање лица утврђено је да се поднета документација разликује од случаја до случаја.

Како Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву није уређено која документација се прилаже уз захтев за остваривање права на једнократну новчану помоћ за сваку од намена, нисмо били у могућности да оценимо да ли је уз све захтеве за остваривање права приложена целокупна пропратна документација, на основу које се одлучивало о признавању права од стране Центра.

Осигурање имовине корисника новчане социјалне помоћи

Одредбама члана 110 став 1 Закона о социјалној заштити и члана 7 став 1 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву прописано је да се једнократна помоћ обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја.

Одредбом члана 8 наведене Одлуке утврђене су намене за које се једнократна новчана помоћ може одобрити из средстава града Смедерева.

Планом рада за 2019. годину²⁴ Центар је, у делу унапређења заштите материјално угрожених лица, између осталог, планирао партиципацију при осигурању имовине и живота.

Управни одбор Центра је 18. новембра 2019. године донео одлуку²⁵ да се средства опредељена финансијским планом Центра за исплату једнократне новчане помоћи могу користити за осигурање имовине корисника новчане социјалне помоћи од пожара, поплава и др., по захтеву корисника, односно по службеној дужности стручног радника, у складу са усвојеним финансијским планом и планом рада установе.

На основу узорковане документације је утврђено да је Центар (решавајући по службеној дужности) у 2019. години донео решења о признавању права на једнократну новчану помоћ и осигуравајућем друштву извршио уплату за осигурање имовине корисника новчане социјалне помоћи од пожара, поплава и др.

У налазу стручног радника наводи се да је у циљу бољег квалитета живота корисника новчане социјалне помоћи, као и њихових породица потребно осигурати домаћинства, односно имовину корисника новчане социјалне помоћи. На овај начин Центар је поступио супротно члану 110 став 1 Закона о социјалној заштити и члану 7 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву којима је прописано да је једнократна помоћ, помоћ која се као облик материјалне подршке, обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја.

Налаз (неправилност) 2: Центар за социјални рад Смедерево, у 2019. години, на основу решења о признавању права на једнократну новчану помоћ извршио расходе у износу од 1.511.557 динара, плаћањем осигуравајућем друштву, трошкове осигурања имовине корисника новчане социјалне помоћи, а у циљу бољег квалитета живота корисника новчане социјалне помоћи, што није у складу са одредбама чл. 7 и 8 Одлуке о правима социјалне заштите у граду Смедереву и члана 110 став 1 Закона о социјалној заштити.

Препорука број 2: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да у поступку решавања о праву на једнократну новчану помоћ доносе решења у складу са Законом о социјалној заштити и Одлуком о правима социјалне заштите у граду Смедереву.

Евиденција и извештавање о донетим решењима о остваривању права на једнократну новчану помоћ

Центар је, у току 2019. године, водио евиденцију о поднетим захтевима и признатим правима на једнократну новчану помоћ путем софтверског програма „Интеграл” – интегрисани информациони системи центара за социјални рад Републике Србије.

Кроз софтверски програм „Интеграл”, модул Писарница у Центру за социјални рад Смедерево је током 2019. године евидентирао 4.930 захтева за остваривање права на једнократну новчану помоћ. Поступак за остваривање права на једнократну новчану помоћ је у 4.564 случајева покренут по захтеву странке и 366 случајева по службеној дужности.

²⁴ Број: 04-55401-2598/2019 од 15. јануара 2019. године.

²⁵ Број: 06110-16179-3/2019 од 18. новембра 2019. године.

Према подацима из софтверског програма „Интеграл” Центар је у току 2019. године, на основу захтева за остваривање права на једнократну новчану помоћ из 2018. и 2019. године донео укупно 4.757 решења, укупне вредности 24.880.941 динара.

Табела број 1: Преглед донетих решења о признатом праву на једнократну новчану помоћ у 2019 години

Разлог/намена	Број носилаца	Број донетих решења	Износ (у динарима)
социјална егзистенција	302	440	2.372.106
огрев	708	713	4.283.000
лекови/помагала	34	49	186.931
лечење	5	5	25.421
неопходна лична документација	3	3	4.634
трошкови при смештају	2	2	12.000
друге изузетно тешке ситуације	1.662	3.545	17.996.847
Једнократна новчана помоћ	2.716	4.757	24.880.941

Центар је током 2019. године периодично достављао Градској управи Смедерево извештаје о извршеним исплатама за једнократне новчане помоћи: по наменама и укупним износима који су исплаћени у периоду за који је достављан извештај.

VI ПРИЛОГ 2 – ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Планирање јавних набавки

Правилник о набавкама Центра

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да донесе акт којим ће ближе уредити поступак јавне набавке, а нарочито начин планирања набавки (критеријуме, правила и начин одређивања предмета јавне набавке и процењене вредности, начин испитивања и истраживања тржишта), одговорност за планирање, циљеве поступка јавне набавке, начин извршавања обавеза из поступка, начин обезбеђивања конкуренције, спровођење и контролу јавних набавки, као и начин праћења извршења уговора о јавној набавци (члан 22).

Налаз: Управни одбор Центра за социјални рад Смедерево је Одлуком²⁶ усвојио Правилник о набавкама којим је ближе уредио поступак јавних набавки у Центру у складу са одредбама члана 22 Закона о јавним набавкама.

Одредбом члана 22 став 5 Закона о јавним набавкама прописано је да су наручиоци дужни да интерни акт објаве на својој интернет страници, док је одредбом члана 57 став 5 овог закона прописано да наручилац који не поседује интернет страницу није дужан да формира интернет страницу ради објављивања огласа о јавној набавци.

Центар не поседује интернет страницу.

Лице које обавља послове јавних набавки

Законом о јавним набавкама²⁷ уређено је да наручилац чија је укупна вредност планираних јавних набавки на годишњем нивоу већа од петоструког износа из члана 39 став 1 овог закона²⁸, мора да има најмање једног службеника за јавне набавке (лице које је обучено за обављање послова јавних набавки).

Табела број 2: Преглед укупне вредности планираних јавних набавки на годишњем нивоу

Редни број	Опис	Процењена вредност (без ПДВ-а) (у динарима)
1	План јавних набавки за 2018. годину	8.089.899
	Добра	5.423.232
	Услуге	1.666.667
	Радови	1.000.000
2	План јавних набавки за 2019. годину	8.233.333
	Добра	5.316.667
	Услуге	2.916.667

²⁶ Број: 06110-12638-4/2015 од 9. октобра 2015. године.

²⁷ Члан 134 Закона о јавним набавкама.

²⁸ Јавна набавка мале вредности, у смислу овог закона, јесте набавка чија процењена вредност није већа од 5.000.000 динара, при чему ни укупна процењена вредност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 5.000.000 динара.

Укупна вредност планираних јавних набавки на годишњем нивоу Центра за социјални рад Смедерево у 2018. и 2019. години није била већа од петоструког износа из члана 39 став 1 Закона о јавним набавкама (тако да Центар није био у обавези да има најмање једног службеника за јавне набавке).

У поступку ревизије је утврђено да послове јавних набавки обавља запослена на радном месту стручни радник за управно правне послове (дипломирани правник)²⁹ која је истовремено и председник комисије за јавне набавке.

План јавних набавки

Законом о јавним набавкама³⁰ прописано је да је наручилац дужан да донесе годишњи план јавних набавки који треба да садржи следеће податке: редни број јавне набавке, предмет јавне набавке, процењену вредност јавне набавке, врсту поступка јавне набавке, оквирни датум покретања поступка, оквирни датум закључења уговора, оквирни рок трајања уговора, као и да план јавних набавки, измене и допуне плана објављује на Порталу јавних набавки у року од десет дана од дана доношења.

Налаз: План јавних набавки за 2018. годину и План јавних набавки за 2019. годину Центра за социјални рад Смедерево, као и измене и допуне наведених планова садрже прописане елементе и објављени су на Порталу јавних набавки у складу са одредбама члана 51 Закона о јавним набавкама.

Контрола јавних набавки

Правилником о набавкама³¹ уређено је да контролу јавних набавки, односно одређених фаза у спровођењу јавних набавки, врши једно или више лица задужених за контролу, у складу са актом о систематизацији и организацији послова или по налогу одговорног лица. Контрола јавних набавки односи се и на контролу исправности одређивања предмета набавке, посебно испитујући исправност утврђивања истоврсности јавне набавке³². Правилником је даље уређено да се у оквиру контроле, а у циљу исправности одређивања процењене вредности набавке, врши и провера начина испитивања тржишта, начина утврђивања процењене вредности конкретне набавке и исправности одређивања потребних финансијских средстава³³. Правилником је даље уређено да пре усвајања интерног плана набавки, лице задужено за контролу заједно са тимом за планирање набавки проверава постојање основа за изузеће од примене Закона.

Центар није одредио лице које би било задужено за контролу јавних набавки.

²⁹ Одредбама члана 17 Правилника о организацији и систематизацији послова у Центру за социјални рад Смедерево (број: 11000-3152-1/2018 од 18. априла 2018. године) у опису послова које обавља запослени на радном месту стручни радник за управно правне послове наведено је да, између осталог, израђује уговоре и даје правна тумачења у вези са јавним набавкама и израђује нацрте одлука и уговора.

³⁰ Члан 51 став 1 Закона о јавним набавкама.

³¹ Члан 13 Правилника о набавкама.

³² Члан 25 Правилника о набавкама.

³³ Члан 36 Правилника о набавкама.

Процењена вредност јавних набавки

Законом о јавним набавкама прописано је да процењена вредност јавне набавке мора бити заснована на спроведеном испитивању, истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и мора бити валидна у време покретања поступка (члан 64). Истим законом је уређено и да је наручилац дужан да евидентира све радње и акте током планирања, спровођења поступка и извршења јавне набавке (члан 16).

Правилником о набавкама³⁴ је уређено да послове планирања набавки обавља тим за планирање, који на основу утврђених потреба за добрима, услугама и радовима утврђује укупне спецификације добара, услуга и радова, које представљају основ за истраживање тржишта. Правилником је такође уређено да истраживање тржишта спроводи тим за планирање или друга лица која одреди одговорно лице и то: прикупљањем података на терену, путем интернета, доступних база података и огласа, у зависности од количина и врсте добара, услуга и радова. О спроведеном истраживању тржишта сачињава се Записник, који нарочито садржи податке о ценама и њиховом кретању на тржишту, доступности потребних добара, услуга и радова, њиховом квалитету и периоду гаранције, условима одржавања, каналима дистрибуције и списак потенцијалних добављача за сваки предмет набавке са њиховим карактеристикама и описом стања конкуренције на тржишту предмета набавке.

Центар је процењену вредност јавних набавки из Плана јавних набавки за 2018. и 2019. годину утврђивао на основу потреба Центра, цена из закључених уговора из претходне године, као и на основу информација о ценама добара и услуга на интернету. О спроведеном истраживању тржишта нема сачињене евиденције, односно записнике, како је то прописано одредбама члана 19 Правилника о набавкама Центра.

Налаз (неправилност) 3: Центар за социјални рад Смедерево није обезбедио писани траг да је процењену вредност јавних набавки одредио на основу истраживања тржишта, односно да је процењена вредност валидна у време покретања поступка јавних набавки у 2018. и 2019. години, што није у складу са одредбама члана 64 став 3, а у вези са одредбама члана 16 став 1 тачке 1) и 2) Закона о јавним набавкама.

Препорука број 3: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да предузму мере за евидентирање свих радњи и аката током планирања поступка јавних набавки.

2. Спровођење поступка јавних набавки

Центар је, током 2018. и 2019. године спровео 12 поступка јавне набавке мале вредности на основу којих су закључени уговори и реализована набавка добара и услуга од изабраних понуђача.

³⁴ Члан 19 Правилника о набавкама.

Табела број 3: Преглед спроведених поступака јавних набавки и закључених уговора

(износи у динарима)					
ЈН број	Предмет јавне набавке	Процењена вредност (без ПДВ)	Вредност уговора (без ПДВ)	Вредност уговора (са ПДВ)	Датум закључења уговора
01/2018	Безоловни бензин од 100 октана	852.452,50	824.186,50	989.050,00	12.3.2018.
02/2018	Канцеларијски материјал	566.666,67	427.650,00	513.174,00	19.3.2018.
03/2018	Тонери за штампаче	266.666,67	256.400,00	307.680,00	19. 3. 2018
04/2018	Електрична енергија	1.666.666,67	1.350.328,00	1.620.393,60	25.4.2018.
06/2018	Физичко техничка заштита лица и имовине	1.666.666,67	1.661.631,60	1.993.957,92	1.6.2018.
07/2018	Набавка нискосумпорног бензина - мазута	1.000.000,00	892.500,00	1.071.000,00	28.6.2018.
01/2019	Безоловни бензин од 100 октана	858.790,68	665.574,00	798.688,80	26.3.2019.
02/2019	Канцеларијски материјал	541.666,67	536.450,00	643.696,00	20.3.2019.
03/2019	Тонери за штампаче	291.666,67	288.700,00	346.440,00	26.3.2019.
04/2019	Електрична енергија	1.750.000,00	1.649.908,00	1.979.889,60	22.5.2019.
07/2019	Физичко техничка заштита лица и имовине	1.666.666,67	1.646.212,80	1.975.455,36	1.7.2019.
08/2019	Набавка нискосумпорног бензина - мазута	1.000.000,00	815.680,00	978.816,00	8.11.2019.

Уредба о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година прописује да модели уговора који се закључују на 12 месеци и краће, као обавезни елемент конкурсне документације која се припрема у поступку јавне набавке, морају садржати одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години (члан 7).

Табела број 4: Преглед уговора који не садрже одредбу о плаћању обавеза које доспевају у наредној буџетској години

(износи у динарима)							
ЈНМВ	Конто	Предмет ЈН	Процењена вредност (без ПДВ)	Вредност уговора (без ПДВ)	Вредност уговора (са ПДВ)	Датум закључења уговора	Важење уговора
04/2018	421211	Електрична енергија	1.666.667	1.350.328	1.620.394	25.4.2018.	годину дана
04/2019	421211	Електрична енергија	1.750.000	1.649.908	1.979.890	22.5.2019.	годину дана

Центар је током 2018. и 2019. године спровео јавне набавке електричне енергије и закључио уговоре који нису садржали одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години, а чије је плаћање реализовано у две буџетске године.

Налаз (неправилност) 4: Центар за социјални рад Смедерево је закључио уговоре о набавци електричне енергије у трајању до 12 месеци, који се извршавају у две буџетске године, с тим да модели уговора као обавезни елемент конкурсне документације и уговори нису садржали одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за

ту намену бити одобрена у тој буџетској години, што није у складу са одредбом члана 7 став 2 Уредбе о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година.

Препорука број 4: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да успоставе контролне механизме како би омогућили да модели уговора као обавезни део конкурсне документације, као и уговори који се закључују на 12 месеци и краће и чије се плаћање реализује у две буџетске године, садрже одредбу да ће обавезе које доспевају у наредној буџетској години бити реализоване највише до износа средстава која ће им за ту намену бити одобрена у тој буџетској години.

3. Извршење уговора о јавним набавкама

Одредбама члана 31 Закона о јавним набавкама уређени су поступци јавних набавки, као и начин доделе уговора. Одредбама чл. 7 и 7а Закона о јавним набавкама прописане су набавке на које се закон не примењује, док је одредбама члана 115 Закона о јавним набавкама прописано да наручилац може након закључења уговора о јавној набавци, без спровођења поступка јавне набавке, повећати обим предмета набавке до 5% од укупне вредности првобитно закљученог уговора, под условом да је та могућност јасно и прецизно наведена у конкурсној документацији и уговору о јавној набавци. У овом случају наручилац је дужан да донесе одлуку о измени уговора и да у року од три дана од дана доношења исту објави на Порталу јавних набавки и извештај достави Управи за јавне набавке и Државној ревизорској институцији.

Правилником о набавкама Центра (чл. 94 – 100) уређено је праћење извршења уговора о јавним набавкама.

Центар је, у 2018. години, спровео поступак јавне набавке мале вредности бензина (број 01/2018) и закључио Уговор о набавци горива за потребе службених возила³⁵ укупне уговорене вредности (без ПДВ-а) у износу од 824.186 динара. Одлуком о измени уговора³⁶ Центар је повећао вредност уговора за 5% од укупне вредности првобитно закљученог уговора, односно за 41.209 динара (без ПДВ-а), што укупно износи 865.396 динара (без ПДВ-а).

Центар је повећао обим набавке бензина за 5% вредности првобитно закљученог уговора у 2018. години, донео одлуку о измени уговора и објавио је на Порталу јавних набавки.

Налаз (неправилност) 5: Центар није, Државној ревизорској институцији, доставио извештај о повећању обима набавке бензина за 5% првобитне вредности уговора о набавци горива за потребе службених возила, који је закључен по спроведеној јавној набавци мале вредности број 01/2018, што није у складу са одредбом члана 115 став 5 Закона о јавним набавкама.

У поступку ревизије је, у оквиру одабраног узорка, извршена контрола реализације закључених уговора за набавку добара и услуга.

³⁵ Број: 55401-3341/18 од 2. марта 2018. године.

³⁶ Број: 55401-3341/2018 од 31. јануара 2019. године.

Табела број 5: Преглед преузетих обавеза и извршених расхода за набавку безоловног бензина од 100 октана

ЈНМВ	Конто	Вредност уговора (без ПДВ-а)	Вредност уговора (са ПДВ-ом)	Преузете обавезе (набављено по уговору)	(износи у динарима)	
					Извршени расходи по уговору	Извршено преко уговорене вредности
01/2019	426411	665.574	798.689	1.080.000	1.080.000	281.311

Утврђено је да је Центар у 2019. години, приликом реализације уговора за набавку бензина, извршио набавке у износу већем за 281.311 динара од уговорене вредности, без спровођења поступка јавне набавке. Повећање обима набавке по овом уговору прелази 5% вредности првобитно закљученог уговора.

Налаз (неправилност) 6: Центар за социјални рад Смедерево је, по закљученом уговору за набавку бензина из 2019. године, повећао обим набавке најмање у износу од 281.311 динара, преко 5% вредности првобитно закљученог уговора, што није у складу са одредбом члана 115 став 1 Закона о јавним набавкама и на тај начин преузео обавезе и извршио расходе за набавку добара без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене прописа који уређују јавне набавке, што није у складу са одредбама чл. 7, 7а и 31 Закона о јавним набавкама и чланом 56 став 4 Закона о буџетском систему.

Наши налази засновани су на одредбама Закона о јавним набавкама као критеријуму који је важио у периоду на који се ревизија односи. Од 1. јула 2020. године примењују се одредбе новог Закона о јавним набавкама. Због тога се препоруке не односе на исправљање неправилности утврђених на основу Закона о јавним набавкама, који је у међувремену престао да важи, него на умањење ризика од понављања неправилности у будућем пословању, у складу са одредбама новог Закона.

Законом о јавним набавкама³⁷ (који је у примени од 1. јула 2020. године) прописано је да наручилац може током трајања уговора о јавној набавци да измени уговор без спровођења поступка јавне набавке у складу са одредбама чл. 156-161 овог закона, и то: уговор о јавној набавци може да се измени, без обзира на вредност измене, ако су измене предвиђене у документацији о набавци и уговору о јавној набавци на јасан, прецизан и недвосмислен начин³⁸ или уговор о јавној набавци може да се измени на начин да се повећа обим набавке, ако је, између осталог испуњен услов да вредност измене мора да буде мања од 10% првобитне вредности уговора о јавној набавци добара или услуга, односно мања од 15% првобитне вредности уговора о јавној набавци радова (наведено ограничење се односи на укупну вредност свих измена, ако се уговор мења више пута)³⁹.

Препорука број 5: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да обезбеде примену одредби интерног акта у делу праћења извршења уговора о јавним набавкама, како би се набавка добара, услуга или радова вршила до вредности закљученог уговора, односно измене уговора о јавним набавкама и повећање обима предмета јавне набавке вршило сагласно одредбама чл. 156 и 160 Закона о јавним набавкама, који је у примени од 1 јула 2020. године.

³⁷ „Службени гласник РС”, број 91/19.

³⁸ Члан 156 Закона о јавним набавкама који је у примени од 1. јула 2020. године.

³⁹ Члан 160 Закона о јавним набавкама који је у примени од 1. јула 2020. године.

4. Набавке без спроведеног поступка јавне набавке

Законом о јавним набавкама уређене су набавке на које се овај закон не примењује, односно набавке које су изузете од примене одредби Закона о јавним набавкама⁴⁰.

Законом о јавним набавкама уређено је да наручиоци нису обавезни да примењују одредбе овог закона на набавке чија процењена вредност није већа од 500.000 динара, као ни уколико укупна процењена вредност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 500.000 динара⁴¹, с тим што је наручилац дужан да спречи постојање сукоба интереса, да обезбеди конкуренцију и да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене.

Одредбама члана 64 истог закона је уређено да наручилац не може одређивати процењену вредност јавне набавке, нити може делити истоврсну јавну набавку на више набавки с намером избегавања примене овог закона или правила одређивања врсте поступка у односу на процењену вредност јавне набавке. Истоврсна јавна набавка је набавка која има исту или сличну намену, при чему исти понуђачи у односу на природу делатности коју обављају могу да је испуне.

Правилником о набавкама Центра уређено је да у случају набавки на које се Закон не примењује, наручилац доноси годишњи интерни план набавки на које се закон не примењује (у даљем тексту: Интерни план набавки). Интерни план набавки на које се закон не примењује садржи основ за изузимање набавке, односно одредбу Закона на основу које је конкретна набавка изузета од примене закона.

Центар је Интерним планом набавки за 2019. годину, позивајући се на основ за изузеће по члану 39 став 2 Закона о јавним набавкама, за набавку и уградњу ПВЦ прозора на згради Центра за социјални рад Смедерево планирао три набавке чије су појединачно процењене вредности мање од 500.000 динара.

У поступку ревизије утврђено је да је Центар за набавку и уградњу ПВЦ прозора на згради Центра за социјални рад Смедерево закључио један Уговор о набавци добара и извођењу радова⁴² у износу од 901.000 динара. По наведеном уговору испостављена су три рачуна и извршени расходи и издаци у укупном износу од 901.000 динара.

Табела број 6: Преглед набавки планираних Интерним планом набавки за 2019. годину и извршених расхода и издатака за набавку 17 ПВЦ прозора

(износи у динарима)						
Редни број	Предмет набавке из Интерног плана набавки за 2019.	Процењена вредност (без ПДВ-а)	Процењена вредност (са ПДВ-а)	Предмет набавке по уговору и испостављеним рачунима	Извршени расходи и издаци	Конто
1	Остале опште услуге - без спецификације	126.667	152.000	Израда и уградња 7 шестокоморних прозора од ПВЦ профила димензије 205x115x150x50cm	126.000	423911
2	Материјали за посебне намене (остали материјали за посебне намене)	420.833	505.000	Материјали за израду 7 прозора са сводом од ПВЦ шестокоморних профила димензије 205x115x150x50cm	245.000	426919

⁴⁰ Чл. 7 и 7а Закона о јавним набавкама.

⁴¹ Члан 39 став 2 Закона о јавним набавкама;

⁴² Број: 55401-12840/2019 од 31. маја 2019. године.

Редни број	Предмет набавке из Интерног плана набавки за 2019.	Процењена вредност (без ПДВ-а)	Процењена вредност (са ПДВ-а)	Предмет набавке по уговору и испостављеним рачунима	Извршени расходи и издаци	Конто
3	Капитално одржавање пословних зграда и пословног простора	458.333	550.000	Набавка (израда) и уградња 10 прозора са сводом од ПВЦ шестокоморних профила димензије 205x115x150x50cm	530.000	511321
	УКУПНО:	1.005.833	1.207.000		901.000	

На овај начин, Центар је истоврсну јавну набавку укупне процењене вредности⁴³ 1.005.833 динара поделио на три набавке, чија појединачна процењена вредност није већа од 500.000 динара, односно на три набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује.

Налаз (неправилност) 7: Центар за социјални рад Смедерево је, у 2019. години, преузео обавезе и извршио плаћања за набавку, израду и уградњу прозора, у износу од 901.000 динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене прописа који уређују јавне набавке, што није у складу са одредбама чл. 31 и 64 Закона о јавним набавкама и члана 56 став 4 Закона о буџетском систему.

Препорука број 6: Препоручује се одговорним лицима Центра за социјални рад Смедерево да успоставе контролне механизме како би се набавке истоврсних добара, услуга и радова спроводиле у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и усвојеним планом јавних набавки.

⁴³ У складу са одредбама члана 64 Закона о јавним набавкама процењена вредност јавне набавке исказује се у динарима, без пореза на додату вредност.